

Редакција

Бојовић Зоран, међународни судија, ФИДЕ предавач, председник ШСЦС

Илић Слободан др

Ковачевић Марјан, велемајстор проблемског шаха

Перуновић Миодраг ИМ, селектор репрезентације, тренер

Рајковић Душан, ВМ

Шухартовић Бранислав, међународни судија, ФИДЕ предавач

Техничка припрема

Пауновић Владимир

Драги шахисти,

Општа и вечита дилема шта је заправо шах: игра, хоби, спорт, занимање или нешто друго се заправо никада не може решити јер шах је све то и нешто још више од тога. Шах се може посматрати из угла : аматера, професионалаца, оних који га играју из хобија, мушкараца и жена, деце која тек почињу да га играју и њихових родитеља, судија, тренера, људи запослених у шаховским организацијама и сви они имају различита схватања и интересе. Све их повезује само љубав према шаху.

Очигледно је да и захтеви од шаха нису исти за све. Оне који га играју из хобија не интересује теориска новост у 20 потезу. Оне који га играју аматерски не интересује да ли се може живети од шаха. Оне који га играју професионално не интересује помоћни мат и самомат. Из различитих углова проистичу и различити интереси и постајемо супростављени без разлога.

Идеја овог часописа је да осветли шах из разних углова, да боље упознамо једни друге и покушамо да се разумемо. Зато се и наше рубрике зову „Из угла велемајстора“ (тренера, судија проблемиста и других). Поред тога часопис ће садржати и све извештаје и табеле са такмичења која су у програму Шаховског савеза централне Србије.

Редакција овог часописа је отворена за све оне који себе пронађу у предложеним рубрикама и желе да дају свој допринос идеји часописа. Критеријум за објављивање у часопису је да се у оквиру рубрике о којој се пише имена могу помињати само у афирмативне сврхе, као аутора одиграних партија, цитата појединих мишљења и слично.

Из угла функционера
пише: Зоран Бојовић,
председник ШС ЦС

У уводнику је речено да ће се билтен бавити искључиво афирмацијом шаха и стручним прилозима из разних области шаха, како би чули једни друге и боље се разумели. Користим ову прилику да дам своје виђење свих шаховских (и оних других) дешавања у последњих неколико година и свој предлог решавања ове ситуације.

Желим пре свега да онима који ме мање познају кажем нешто о себи тј. својим шаховским активностима. Рођен сам 1962. године и живим у Александровцу, малој шаховској средини, без велике шаховске традиције и великих шаховских догађаја. Први пут сам за свој клуб Жупа заиграо 1978. године највише захваљујући чињеници да су тада клубови имали две омладинске табле. Пуно ми се лепих ствари десило када је шах у питању, али тај дан је за мене најсретнији шаховски дан. Са паузом од 1981–1987. године када сам био у војсци и на факултету па до данас играм за свој клуб укупно 33 године. Своју љубав према шаху пренео сам на децу: Јовану и Душана и захваљујући томе, а и њиховим великим успесима, од 1997. године до 2010. сам присутан на сваком кадетском такмичењу у нашој држави (мењала је три пута име), десетак Европских првенстава и једном Светском првенству. У периоду од 1998. до 2006. радио сам у клубу као шаховски тренер и кроз школу је прошло

50-так младих од којих је данас најпознатији велемајстор Милан Зајић.

Председник клуба сам, до прошле године био непрекидно 20 година. Председник Расинског округа, до прошле године 12 година, а председник ШСЦС већ 5 година са мандатом до 2022. године. Од 2002. године када сам постао клубски судија бавим се суђењем и данас сам међународни судија са одсуђених преко 50-так турнира свих националних такмичења и 10-так међународних од којих извајам Олимпијаду прошле године. Десетак година сам предавач на семинарима за шаховске судије у Србији, а од прошле године сам на листи предавача ФИДЕ са неколико одржаних међународних семинара.

Оно што посебно желим истаћи је да сам, у разним улогама (играч, родитељ, судија, функционер итд.) обишао сигурно преко 80 % шаховских клубова у централној Србији и да сам све своје шаховске улоге (осим улоге судије и предавача) обављао без икакве новчане надокнаде.

Изнео сам све ове чињенице не са разлогом да се хвалим већ да би читаоцима изнео чињеницу да сам, налазећи се у разним улогама у шаху 30-так година, имао прилике да се упознам из разних углова са потребама и виђењем шаха разних корисника и актера шаха. И не само да се упознам већ да живим

њиховим животом. Дакле, нисам био само проблемиста и професионални шахиста.

Други важан аспект, за целокупно сагледавање је организација шаховских организација. Данас постоји национални савез, четири савеза (Београд, Војводина, централна Србија и Косово и Метохија) који чине национални савез и много Окружних и Градских савеза који чине четири подручна савеза.

Шта је основа постојања једног савеза? Пре свега организација такмичења у свој области надлежности. Национални савез би, по вокацији свог назива требало да се бави: организацијом екипних и појединачних такмичења свог ранга (лига, шампионати, куп), међународним представљањем наших појединаца и репрезентације свих нивоа (кадетска, омладинска, сениорска, проблемисти и др.). Савези Београда, Војводине, централне Србије и Косова и Метохије све то само на нивоима своје, пре свега географске надлежности. Тако је и са Окружним и Градским савезима. Како опадају нивои савеза тако се мења и структура нивоа и потреба њихових актера.

У сфери националног савеза се налазе професионални играчи и тренери и ту су углавном сви наши најбољи шахисти са својим специфичним потребама. Неке од њихових потреба су: хонорари за играње (јер они једини живе искључиво од шаха), могућност играња за репрезентацију и играња међународних турнира (како такмичарских тако и припремних), обезбеђење тренера, шаховских софтвера и хардвера и др.

Четири подсавеза, који чине национални, имају своје прве лиге и по неколико нижих рангова такмичења у зависности од своје величине. Централна Србија има поред своје прве лиге, две друге и четири треће лиге. Прва је полупрофесионална, две друге имају по неколико професионалаца, а остале четири су

потпуно аматерске (са евентуално појединачним изузецима). Како опада ниво лига тако се мењају потребе актера тих лига. За прву лигу централне Србије важни су: хонорари, место играња лиге, турнирски начин такмичења. За другу и трећу лигу (које су због велике географске удаљености организоване територијално) је скоро најзначајнији захтев да се лиге играју викендом јер су већина аматери који имају своја друга занимања и да путовања не буду дуга.

Сви проблеми, неразумевање и дугогодишња борба за доказивање исправности свог мишљења потиче од организације Националног савеза. Основни проблем који ја видим је у томе што је Национални савез, захваљујући пре свега лошем Статуту, постао плен подсавеза . Могућност удруживања два савеза против других и спровођење пре свега интереса подсавеза Национални савез је изгубио своју аутономију. Зато је последњих година толико тензије и избора у подсавезима јер су сви свесни да се само преко подсавеза може доћи до остварења својих идеја . При томе не желим ништа лоше да кажем о било којим изборима у подсавезима јер су шахисти увидели да је то рецепт за борбу својих идеја и визије. Победити у свом подсавезу и удружити се са другим је сигуран добитак. Још једном подвлачим да у свим тим изборима видим борбу идеја и виђења шаховске будућности у чему нема ничег лошег осим када се у „жару борбе“ почну користити средства недостојна шахиста (намештање резултата, крађа потеза, пријављивање нетачног резултата, измишљање имена противника и др.)

Због тог „жара борбе“ ШСЦС се последњих 4 године (не рачунајући 2018) повукао из рада ШСС. Но манимо се прошлости и још горег утврђивања кривце. Не постоји нико апсолутно крив и нико ко је апсолутно у праву. Наравно да у свим дешавањима носим и део своје одговорности.

Дакле ово је историја, а шта је будућност?

Треба направити Национални савез са својим органима, пре свега мислим на Скупштину и Извршни одбор који ће испунити захтеве његових основних чинилаца: професионалних клубова и професионалних играча тако да они имају већину у оба органа. Наравно не треба избећи и подсавезе, удружења судија и тренера, проблемски шах и све оне који учествују на међународним такмичењима. Суштина је дакле да, речено техничким језиком, они који праве производ одлучују о његовом пласману на тржишту. Нека се прва лига, куп и шампионати играју онако како одговара онима који га играју и онима који обезбеђују новац за такмичења, нека се репрезентација и тренери бирају одлуком оних који играју и нека то раде они на чији избор пресудну реч имају актери. Они ваљда знају како је најбоље за њих.

Један конкретан предлог оваквог решења дао сам пре четири године у облику новог Статута чија је суштина следећа:

1. Број чланова скупштине одредити тако да већину у њој имају: чланови прве мушке и женске лиге ШСС, удружења тренера, организатора и судија и проблемиста. Остале чланове Скупштине чине подручни савези по два критеријума:

једнакости и бројности клубова (сваки подсавез по неколико фиксних чланова плус одређени број делегата на основу броје регистрованих клубова у свом савезу). Сви органи Скупштине се бирају већином од 50 % (а не као сада са 2/3 па увек постоји могућност опструкције)

2. Број чланова извршног одбора треба одредити тако да већину има изабрани председник, а његову контролу рада преко већине у Скупштини могу контролисати клубови и удружења.

Као потврду да је ово сигурно исправан пут наводим пример у централној Србији. Статут који важи већ две године предвиђа да су чланови Скупштине сви клубови прве мушке и женске лиге ЦС, по два делегата из сваког округа и чланови удружења тренера, организатора, судија. Код извршног одбора ситуација је још „строжија“ када је у питању председник .Извршни одбор се састоји од по једног представника Округа (које бира и смењује сам Округ) и има их 16. Председник бира само два члана по свом избору . Дакле очигледно је осим рада и резултата не постоји друга опција опстанка председника.

Ово обраћање треба схватити само као мој лични став и жељу да покушамо да схватајући једни друге дођемо до најбољег решења за све, а пре свега из обавезе према оном што сви највише волимо и због чега смо заједно- ШАХ.

Из угла тренера
пише: Миодраг Перуновић,
селектор репрезентације

Методологија припреме за шаховски турнир

Још је чувени чилеански књижевник и нобеловац Пабло Неруда рекао да је шах једна од човекових победа над самим собом, за једне звук, за друге слика, за њега лично поезија борбе, разума и воље, док би аутор вашег текста додао да је шах стална борба интелекта у којој физичка снага и ментална стабилност, уз свеprisутно знање шаховске игре, играју често и одлучујућу улогу. У том смислу би и сам наслов и текст који следи, требао да помогне професионалним шахистима, младима који чине прве озбиљније шаховске кораке, али и шаховским аматерима који би требало да спознају сву комплексност шаховске партије и кроз овај сегмент припреме за шаховски турнир.

Дакле, како се то у модерном шаху играчи припремају за турнире, обзиром да је неизоставни део припрема у овим модерним шаховским временима потреба за безусловним изучавањем теорије отварања, многобројне и различите врсте завршница, али и основне и практичне технике завршница.

За највише домете, уз услов да се шахиста претходно припремао радећи претходно наведене класично „шаховске ствари“, мора бити и адекватна ментална и физичка припремљеност.

Добро је познато је да се већина врхунских шахиста бави неким спортом (на

слици Магнус Карлсен на турниру у Вајк Ан Зеу како игра фудбал са другим играчима)

И док је некадашњи светски првак и бивши тренер два велика шаховска генија, Анатолија Карпова и Гарија Каспарова – Михаил Ботвиник о турнирском режиму говорио као о комбинацији спокојства, избегавању цајтнота и чувању снаге за турнир, у „миксу“ са класичним елементима шаха: анализи сопствених партија, побољшању технике реализације и добром познавању теорије отварања, дотле се модерни шаховски гладијатори попут Карјакина припремају 6-7 сати радећи на шаху и 2-3 сата радећи физичке вежбе.

Иако сам, као професионални тренер, у својој богатој тренерској каријери, радећи са преко 600 шахиста из читавог света, спознао да тек незнатни број младих али и професионалних играча ради на својој

физичкој и менталној спреми, мишљења сам да поједини спортови попут: пре свега трчања, пливања, тениса (који шахисти пуно воле), фудбала, па и одлазак у теретану (у којој играчи првенствено треба да раде кардио тренинге), могу значајно да повећају играчку снагу, смиреност, хладнокрвност и спокојство (о коме је Ботвиник говорио) у кључним тренуцима шаховске партије.

Светски шампион Магнус Карлсен је увек физички одлично спреман, захваљујући томе врло ментално стабилан и у критичним ситуацијама и партијама увек снажнији од других

Управо због тога сам, на недавно завршеним припремама сениорске мушке репрезентације Србије, за Олимпијаду која ће се одржати у Грузији 23. септембра 2018. године, свим играчима указао на неопходност физичке припреме, јер Олимпијада као највећа светска шаховска смотра, управо у последњим данима када се одлучује о пласману у горњем или доњем делу табеле, је небројено пута показала значај физичке припреме најбољих шахиста и тимова за које они наступају.

Често ми људи ван шаха, пуни знатижеље, поједини и онако са извесном дозом подозрења и подсмеха постављају питање - да ли се шах уопште може назвати спортом и о каквој то физичкој снази и кондицији шахисти говоре када исти само током партија седе!?

Наиме, у ситуацији када су бројни научни експерименти показали да су пулс и крвни притисак шахиста упоредиви са напорима других професионалних спортиста, као на пример онима који се баве стрељаштвом и аутомобилизмом односно да су на нивоу активности који је и до три пута већи од онога који се јављају код особа које мирују, када је познато да многобројни шахисти током одигравања кључних партија губе и по неколико килограма, као и велике количине воде (путем знојења), што нужно може да доведе до дехидратације, а ова до смањења концентрације и губитка рационалних когнитивних способности, те узимајући у обзир да током шаховске партије долази до повећања нивоа: ендорфина – хормона среће који производи осећај еуфорије и повећава осећај задовољства, те сузбија психички и физички бол, серотонина – хормона задовољства који регулише ниво концентрације, те регулише сужавање крвних судова, допамина – из кога се синтетише адреналин и норадреналин, јасно је у којој мери добра физичка спрема може да се одрази на врхунске резултате шахиста.

Дакле, недостатак физичке снаге је директно повезан са повећаним губљењем енергије током партије. Како се и самим уношењем дозвољених енергетских суплемената и течности (махом воде), смањује ризик јављања физиолошких и менталних последица односно замора и успореног метаболизма у смислу потешкоћа у испуњавању одређених менталних задатака које сваки шахиста током партије мора да решава, а нарочито у подручју радне меморије и будности (интересантно је да су истраживања показала да појава дехидратације, замор и губитак концентрације више погађа жене него мушкарце), то је потпуно јасно да физичка припремљеност шахисте и његова ментална стабилност може да представља значајну компаративну предност у односу на неке друге, који у класичном

непрофесионалном шаховском маниру пуше, пију и мало придају значаја овим на први поглед „нешаховским“ активностима.

Уосталом, запитајте се само да ли можете да замислите иког од првих двадесетак светских шахиста (Карлсен, Каруана, Мамеџаров, Вашије Лаграв, Крамник и др.), да своје припреме за шаховске турнире обављају без претходно брижљиво планираног континуираног физичког напора, без уредно успостављеног турнирског режима, као и без претходног рада на својој менталној снази, према којој шахисти и пре самог турнира треба да покажу непоколебљиву веру у себе, одређени степен спортске ароганције и дрскости који треба да им помогне да верују да могу да остваре све што замисле, да су у стању да савладају сваку препреку која им се нађе на путу и буду уверени да ће их њихова жеља на крају довести до остварења пуног потенцијала.

И док шахисти треба да раде на стицању физичке кондиције, Новак Ђоковић против Бориса Бекера игра шах у тренуцима опуштања, у нади да ће га то и ментално ојачати пред најважније мечеве

Моје искрена препорука свим младим талентованим шахистима, али и онима који то желе да постану, је да још сутра треба да крену ка побољшању својих психо-физичких карактеристика, јер физички јаки спортисти су углавном и ментално снажнији, исти боље подносе притисак који доноси такмичење, боље каналишу осећај анксиозности, доносе праве одлуке у кључним тренуцима, у стању су да подигну ниво игре када ситуација то захтева, немилосрдно користе сваку прилику, остају фокусирани на задатак, те у крајњој мери и боље подносе неуспех, извлачећи из пораза рационалне закључке и могућност њиховог искоришћавања у будућности.

Из угла психолога

пише: др Слободан Илић

РЕЈТИНГ КАО ПСИХОЛОШКИ ФЕНОМЕН

Баук рејтинга влада шаховским меридијанима. На свим шаховским опен турнирима то је кључна реч. “Видим пао си у рејтингу”, “браво скочио ти рејтинг”, “колико ти рејтинг поена фали за норму”, “нећу да играм задње коло да не бих покварио рејтинг”, “уписнина се не плаћа ако ти је рејтинг изнад...”, “планирам да до краја године пређем границу рејтинга...” прихватио сам реми у бољој позицији, нисам хтео да рескирам рејтинг”... само је део широког репертоара реченица које чине базични садржај комуникације између играча током турнира. Опседнутост темом посебно добија напаљујућу димензију у ишчекивању паровања и последично оргастичну реакцију у тренутку кад се сазна име следећег противника.. И што је још важније његов актуелни рејтинг. Психа играча радознано вибрира на раскршћу са кога различитим правцима треба да крене пут нове партије. Чекају се упутства ума. Зависно од тога да ли је рејтинг будућег противника нижи или виши мотивација, борбеност, опште расположење, начин припреме, дубина фокуса, нивоа опрезности...једном речју глобални приступ партији екстремно се разликују.

Ако је парован играч са нижим рејтингом, већ првим увидом “његове цифре”, подсвест почиње да најављује победнички поклич. Тело охрабрено

рејтинг бројком која заостаје за сопственом, самозадовољно наштивава агресивни код, цео систем на бланко постаје офанзиван. Без рационалне цензуре императив победе се из несвесног преноси у ингеренцију свесног дела психе. Победа постаје обавезујући захтев, покриће за такав став, засновано је на квантификацији, мерењу, методологији једном речју науци и чини се да не може бити оправданије. У таквом миљеу победничка игра ће сама себе изнедрити. Дакле партија још није започета а већ је на конто обавезујуће тензије потрошена енормна енергија..

Напумпан псеудо агресивним расположењем, напаљени играч коначно стиже на партију. Спокој, мир и уживање у игри тренутно му нису приоритет, на терену он жури да се што пре докопа лозинке која ће му и формално оверити измаштану јединицу у табели. Партија се распламсава, није баш све тако просто, он непрестано трага за тактичким мотивима, спреман је да непотребно ризикује, а у сваком противниковом потезу не тражи намеру, већ ишчекује грешку и постаје све наглашеније нервозан што она упорно изостаје. Никог нема да каже стани, уразуми се: ово је само једна партија у којој, уз сво уважавање меродавности рејтинга, постоји и могућност да си у лошем дану, са игром

драстично испод номиналне вредности твоје цифре. И обрнуто да је можда противник у надахнутом расположењу које утиче да значајно превазилази своје тренутне бројке..Или је могуће да си налетео на играча са подцењеним рејтингом у односу на објективни квалитет игре, а таквих није мало нарочито у јуниорској конкуренцији. На ум, коме би требало да примарни задатак буде профилактичка дистрибуција оваквих претпоставки не може се рачунати јер управо је он потпалио "победничку " бакљу. И тако партија наставља свој мучни ток, пролази кроз дамаре и психичке турбуленције, далеко од уживања и креативног надигравања. Коначно се и завршава, пировим исходом без обзира на резултат. Победом се заборавља сва претходна мука, погрешне психолошке поставке и генерално лош приступ. Губитак партије с друге стране изазива разочарење, самопоштовање спушта испод "надморске висине" и великодушно уступа место осећању кривице.

Екстремно различит психолошки перформанс имаћемо ако је при паровању добијен противник са вишим рејтингом. Тада тонус пада, сумње расту, нула у табели овлашним погледом на висину рејтинг бројке противника чини се врло реалном опцијом. Почиње вајкање на conto лоше среће јер ту у непосредној близини извученог било је много играча са нижим рејтингом..Тело окреће склопку на дефанзиву, ум проповеда глобалну обазривост, у припреми пред меч углавном се трага за реми опцијама. И као у претходном случају, партија још није ни почела, а већ је непотребно потрошено превише енергије. Почиње партија, начин руковања, као и целокупан говор тела указују на субмисивност и претерани респект. Сваки потез се тродупло проверава, свака прилика за измену фигура се граби, без претераног удубљивања у позициону оправданост. Ум се стего и не пада му на памет, мада му је то у опису радног места да узвикне : "опусти се, кулирај, уживај у игри, пред

тобом је живо биће које није имуно на грешке и лошу представу. Свако је рањив, па чак и машина". И шта се дешава? Партија тече, просто не верујеш како се добро држиш и да би се ослободио страха од победе "над бољим од себе", ти се коначно охрабрујеш и у надмоћној позицији нудиш реми. Сав трепериш док противник размишља о твојој понуди, молиш се да пристане како би ове муке коначно престале и ако се то деси ти постајеш еуфоричан, раздраган и спреман си да зовеш на пиће. Ни једног тренутка не долази ти на ум мисао да си се у целој ситуацији понео кукавички, нешаховски, па чак ни постмортем кад си се накнадно уверио у обећавајуће шансе у које ниси имао смелости да се упустиш, ти не прихваташ критику. Главни адут у одбрани ти је факат да си ремијем на сигурицу зарадио неколико поена рејтинга.

То је да кажемо повољан исход твоје понуде ремија, али не ретко, дешава се да твој партнер, играч са вишим рејтингом охрабрен твојим страхом, субмисивним понашањем, видљивој несигурности упркос слабијој позицији одбије понуду и настави даље. Тек тада настају праве муке. Ти одбијање доживљаш као нарцистичну повреду личности и индиректну потврду да си аутсајдер. Крхка психолошка равнотежа коју си како тако успео да успоставиш се ломи и ниси више у стању да контролишеш нарастајућу тензију. Из статуса овце ти би сада требао да се претвориш у вука, од субмисивца да постанеш фајтер, стартна дефанзивна оријентација ти онемогућава такав преокрет. И шта се дешава? Ти губиш стратешки компас, пребацујеш себи што си се уопште излетао са понудом, мисли ти се више баве разлозима зашто си одбијен него самом игром, на таквој подлози груби превиди сами од себе расту. Туга, шта друго да се каже. Након што си изметаболисао акутни удар трауме, ти се свесно храниш мазохизмом и почињеш да пораз тумачиш као логичан и очекивани исход с обзиром на стартну

разлику у рејтингу. И тако опет долазимо на почетак који се надовезује на претходни крај. Десио се пораз, у реду дешава се, али његова порука није примљена. Воденица је наставила да клопара али од брашна ни трага.

Заборави на рејтинг. Опустите се. То су само бројке. Покушај да подигнеш ниво игре, кад у томе успеш цифре ће се саме прикључити. Важан је пут, а не циљ. Ако погодиш циљ промашићеш све остало. Шах треба да ти је медијум за креативно изражавање, а не дигитрон за сабирање и одузимање бројева. Погрешно је, непродуктивно, нешаховски своју игру прилагођавати рејтингованој позицији противника. За разлику од машина које

имају фиксиран рејтинг, твој и твога противника у свакој партији може бити другачији. зависно од расположења, инспирације, телесне хармоније... Понашај се петросјановски према својим противницима, не потцењуј, не прецењуј, сваком понуди равноправни респект. Свако је рањив и жељан поштовања. У шаху побеђује онај ко највише покаже за таблом, а не ко поседује рејтингом условљен виши положај. "Није довољно да си јак играч требаш јако и да играш" говорио је мудри Тараш. Веруј у себе, преузми одговорност над својим потенцијалама. То ће те ослободити рејтингом условљеног императива победе и очекивања пораза. За шаховском таблом ти никоме ништа не дугујеш.

Из угла судије

пише: Бранислав Шухартовић,
међународни судија, предавач ФИДЕ

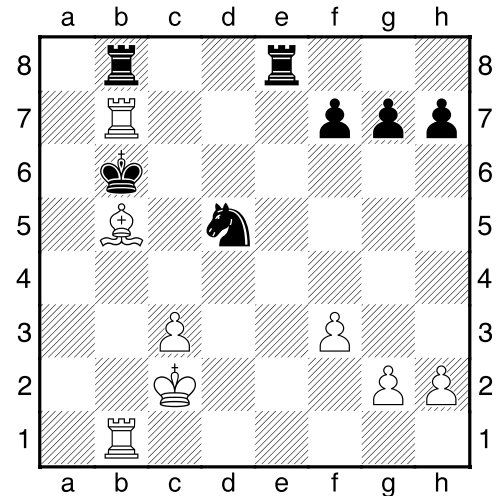
Међу играчима у великом броју влада мишљење да они познају правила, те да судија скоро и да није потребан. Баш и ако настане неки проблем у току партије, да га могу сами играчи (и/или капитени) решити. Заиста и јесте тако, све док стварно не настане проблем. Е онда се покаже да њихово познавање правила и није баш на оном нивоу како су мислили. На жалост, често то важи и за многе судије. У овој рубрици ћемо настојати да

ФИДЕ правила шаха приближимо најширој шаховској јавности, пре свега путем конкретних примера насталих у домаћој и међународној турнирској пракси. Уколико имате неки интересантан случај у коме сте учествовали, били присутни или макар чули за њега, пошаљите га на мејл: bsuhartovic@gmail.com

Радо ћемо га објавити у неком од наредних бројева.

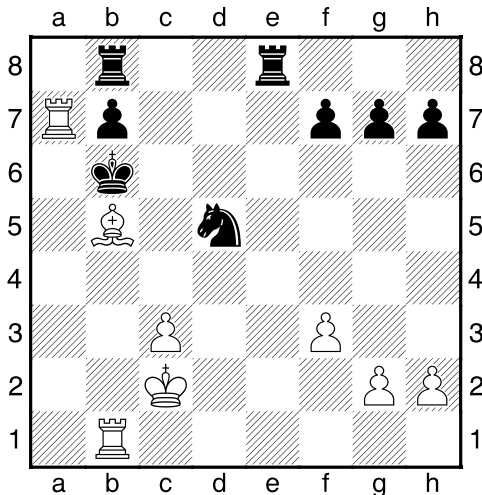
ЛЕГАЛАН ПОТЕЗ У НЕЛЕГАЛНОЈ ПОЗИЦИЈИ

Размотрићемо случај који је настао у партији Carlsen - Inarkiev, из првог кола Светског првенства у брзопотезном шаху за 2017. годину, одигране децембра 2017. Датум играња је важан, јер је у том тренутку још увек важило правило да нелегалан потез губи партију у брзопотезном шаху. (Ово правило је од 1. јануара 2018. године промењено, па се за први нелегалан потез противнику додаје 1 минут, док други нелегалан потез губи партију.) Темпо игре је 3 минута по играчу, уз бонификацију 2 секунде за сваки одиграни потез.

Дијаграм 2. Позиција после потеза **Ta7:b7+**

Сада бели има још 14 секунди, а црни 6. Инаркиев брзо вуче ... Sd5-e3+ ??? и тиме оставља свог краља у шаху.

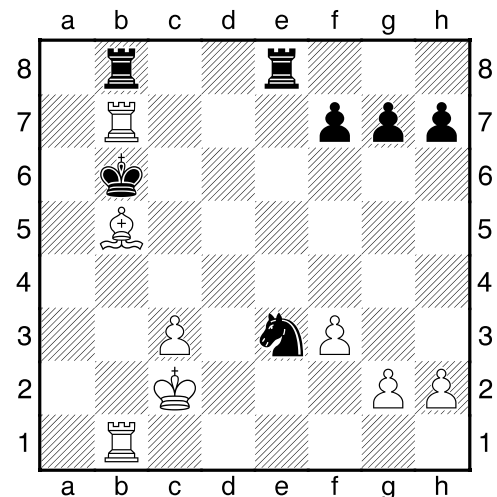

Дијаграм 1. Почетна позиција. Бели (Карлсен) је на потезу

У позицији на дијаграму бели има 16 секунди, а црни 6.

Судија сектора није присутан. Можемо само да претпостављамо где се у том тренутку налазио. Највероватније је да се нека друга партија завршила и да је сређивао администрацију.

Карлсен повлачи потез T:b7+

Дијаграм 3. Позиција после потеза ... **Sd5-e3+**

Карлсен не примећује да је противник повукао нелегалан потез и после пар секунди склања свог краља из шаха потезом Kc2-d3. Истог момента Инаркиев зауставља сат и зове судију рекламирајући да је потез Kc2-d3 нелегалан. Аргумент је да се у немогућој позицији не може повући легалан потез (јер да пос-

тоји легалан потез позиција не би била нелегална). Судија је очигледно несигуран, Инаркиев делује убедљиво, док је Карлсен такође несигуран. (Снимак целе партије можете погледати на **youtube**.) После кратког размишљања судија одлучује да прихвати рекламацију Инаркиева, Карлсен прихвата одлуку судије и честита противнику и видно изнервиран одлази од стола. Убрзо потом Карлсен се враћа и потписује записник.

Карлсен затим улаже приговор главном судији који прихвата приговор и доноси одлуку да се партија настави. Инаркиев одбија да настави партију, па Карлсен добија поен, тј партија се региструје резултатом 1 – 0.

Овде се намећу два питања:

1. Да ли је рекламација Инаркиева исправна, тј да ли је у нелегалној позицији могуће повући легалан потез?
2. Да ли је Карлсен имао право на жалбу пошто је честитао противнику и потписао записник?

Погледајмо шта о томе кажу правила шаха ФИДЕ. У члану 3 се дефинише кретање фигура (ставови 3.1 – 3.9).

3.9 Каже се да је краљ „у шаху“ ако је поље на коме се налази нападнуто са једном или више противничких фигура чак и када те фигуре не могу да се помере на то поље јер би тиме оставиле или довеле сопственог краља у шах. Ни једна фигура се не сме померити тако да остави или доведе сопственог краља у шах.

3.10

а. Потез је легалан када су испуњени сви релевантни захтеви чланова 3.1 - 3.9.

б. Потез је нелегалан када не испуњава одговарајуће услове из чланова 3.1 - 3.9

с. Позиција је нелегална када се не може постићи било којом серијом легалних потеза.

Потез Инаркиева ... Sd5-e3+ је **нелегалан** јер тиме оставља свог краља у шаху. Тим потезом настаје **нелегална позиција** јер су оба краља у шаху што се не може постићи ни једном серијом легалних потеза. Са друге стране, потез Карлсена Kc2-d3 је легалан! Како је могуће да је тај потез легалан? Он једноставно испуњава све захтеве чланова 3.1 – 3.9. Према томе, мада је позиција нелегална могуће је повући легалан потез! Закључак је да је рекламација Инаркиева неоснована и да је секторски судија погрешио.

Да ли је главни судија поступио исправно када је уважио жалбу Карлсена после краја партије? О томе говори члан 11.10:

11.10 Осим ако правилима такмичења није другачије одређено, играч може уложити жалбу против било које одлуке судија, чак и ако је потписао формулар (види члан 8.7).

Очигледно је главни судија поступио према правилима када је прихватио жалбу Карлсена. Додуше, и да је одбио био би у оквирима правила, јер члан 8.7 гласи:

8.7 На крају партије оба играча треба да потпишу оба формулара и упишу резултат. Чак и ако је нетачан, овај резултат ће важити, осим ако судија не одлучи другачије.

На основу свега можемо извући следеће закључке:

1. Секторски судија је погрешио када је потез Карлсена Kc2-d3 прогласио нелегалним и на основу тога контумацирао белог. Грешку не умањује то што је Карлсен признао пораз и потписао записник.
2. Главни судија је поступио правилно и у духу правила шаха када је прихватио жалбу, преиначио одлуку секторског судије и наложио да се партија настави.

На крају, поставља се питање како је требало да поступи секторски судија да не би упао у грешку?

ПРАВИЛАН ПОСТУПАК СУДИЈЕ

Основни „грех“ секторског судије је у томе што у критичном моменту није био присутан. Када на првом столу играчи имају по неколико секунди, судија мора да буде присутан, односно да одложи све друге послове за касније. Да је судија био присутан, после потеза Инаркијева ... Sd5-e3+ би зауставио игру и прогласио победу Карлсена и никаквих проблема не би ни било. Обично тако и бива: сваки велики проблем је на почетку био мали!

Да се судија појавио за таблом после потеза Инаркијева ... Sd5-e3+, видео би нелегалну позицију (оба краља у шаху) за коју не би знао како је настала. У том случају би морао да се уздржи од било какве акције и сачека да Карлсен повуче потез (или рекламира да је потез противника нелегалан). Наиме, правила за убрзани и брзопотезни шах гласе:

A4.d. Ако судија примети да су оба краља у шаху или да се пешак налази на последњем реду, треба да сачека да се следећи потез комплетира. Ако је после тога на табли и даље нелегална позиција прогласиће да је партија реми.

Суштина овог члана је да пошто се не пишу потези судија не зна ни када ни како је нелегална позиција настала. Зато мора да сачека да играч који је на потезу отклони нелегалност или рекламира да

је противнички потез био нелегалан, па да тек тада реагује.

На крају имамо ситуацију када се судија појавио тек на рекламацију Инаркијева. Већ смо објаснили да је рекламација била неоснована, а потез Карлсена легалан. Судија је требало да одбије рекламацију, по својој процени дода Карлсену време и настави партију. Он није могао да казни Инаркијева због нелегалног потеза, јер правила убрзаног и брзопотезног шаха кажу:

A4.b. ... Ако судија не интервенише, противник може да рекламира под условом да није повукао свој потез. ... Ако противник не рекламира и судија не интервенише, неправилан потез остаје и партија се наставља. Када противник одигра свој потез, неправилан потез се не може исправити, осим ако се играчи не сложе без интервенције судије.

Грешка секторског судије је донекле схватљива. Коначно, свако има право на грешку. Оно што је тешко схватљиво је његова потреба да донесе одлуку када је несигуран како треба да поступи, уместо да се обратио за помоћ главном судији.

Напомена. Са снимка се очигледно види да је поступак Инаркијева био намеран. Зато му је требало изрећи и додатну казну, макар опомену, због кршења ферплеја.

Из угла проблемисте
пише: Марјан Ковачевић,
велемајстор проблемског шаха

НЕЗАБОРАВНИ ФЕСТИВАЛИ У ПОЖАРЕВЦУ

Иако огроман број љубитеља шаха застане над црно-белим задацима у новинама, или у клубу решава са пријатељима, активних шаховских проблемиста никада није било много. И унутар проблемског шаха постоји подела, па је знатно више оних које привлачи решавање, него компоновање.

Компоновање захтева специфичну креативност и познавање обимне теорије (шта је већ урађено, а шта није). Пошто од тога не може да се живи, нема главног мотива за масовност. Додуше, ни од шаховске игре не може да живи нико осим пар промила изабраних, али се деца и родитељи радије одлучују за такмичарски аспект игре.

Међутим, познавање шаховске композиције је важан део шаховске културе. Њена историја је дуга колико и саме игре, још од арапских мансуба у првим манускриптима за које знамо у шаху, а међународна такмичења у компоновању се интензивно одржавају већ од средине 19. века. Од тада је објављено десетак хиљада проблемских књига, класификоване су проблемске теме, развијане проблемске школе и постављани рекорди који и данас инспиришу композиторе.

Светска првенства у решавању покренута су 1929. године, дописним путем, а од 1977. настављена јавним такмичењима. Од средине прошлог века међународна проблемска организација, под окриљем ФИДЕ, уводи међународне титуле и светска првенства у композицији, најпре екипна, а потом и појединачна.

У Србији су се до Другог светског рата компоновањем успешно бавили појединци чија је креативност могла да се примени на многе друге области. Такав је био Стеван Живадиновић (20. новембар 1908 – 6. мај 1993) из Бора, уметник-надреалиста, светски познат по псеудониму Ване Бор. Звезда прве послератне генерације био је наш шаховски репрезентативац и научник номинован за Нобелову награду Милан Вукчевић (11. март 1937 – 10. мај 2003), први српски велемајстор шаховске композиције.

Такмичарски успеси Србије у проблемском шаху почињу отприлике у исто време када у практичном шаху губимо позицију друге светске велесиле. Највише заслуга за то има Милан Велимировић (21. април 1952 – 25. фебруар 2013), не само двоструки велемајстор проблемског шаха – у решавању и компоновању – него и светски познати

публициста, чији су стручни чланци и књиге образовали нове генерације шаховских композитора, које и четири деценије касније држе место у светском врху.

Временски се тај домаћи узлет поклопио са снажним замајцем на међународној сцени, у виду увођења јавних светских првенстава у решавању. Тај склоп околности је и мене одржао у проблемском шаху пола века. На незваничном светском првенству у Варни, 1976, био сам са Миланом у победничкој екипи, најмлађој од свих, а од првог званичног шампионата, 1977, до данас, нисам пропустио ни један.

Увођење светских првенстава је мотивисало организацију државних, као квалификација за састав репрезентације, али уз далеко шири програм, са такмичењима у компоновању, стручним предавањима и драгоценом разменом искустава композитора од Вардара до Триглава.

И ту долазимо до јунака овог текста, проблемских ентузијаста из Пожареваца, организатора првог таквог југословенског фестивала, 1977. Директан повод за ово подсећање је одлазак последњег међу њима, Богољуба Трифуновића, (1. новембар 1932 – 17. јул 2018).

Бога је био био повремено шаховски композитор и пасионирани мајстор-решавач, а од 1979. до 1982. стални члан победничке екипе Србије на међурејубличким првенствима. Пре увођења „јавних” решавачких такмичења, имао је одличне резултате на дописним отвореним првенствима Србије, међу којима друга места 1975. и 1976, те прво 1977.

Увек занесен новим идејама, Бога је био главни иницијатор да домаћин фестивала буде Пожаревац, где је активно радио још један мајстор-решавач и повремено композитор, Бошко Никић, (15. јун 1934 – 5. август 2010). Међу љубитељима „шаховске поезије” у то

време били су и мајстор-решавач Љубивоје Станојловић (†) и шаховски мајстор др Петар Митровић (†), чије име данас носи један шаховски клуб у Пожаревцу.

Идеја је била лепа, али тешко да би била реализована и финансијски покривена да није било председника клуба Милутина Караклајића (1. септембар 1939 – 9. јун 2013). Много пре но што је постао председник ШС Централне Србије и ШС Србије, Миша Караклајић је знао како да организује велике приредбе, па је фестивал у Пожаревцу постао модел за наредне организаторе, а они су се смењивали по свим републикама, изузев Црне Горе, где се проблемски шах никада није укоренио.

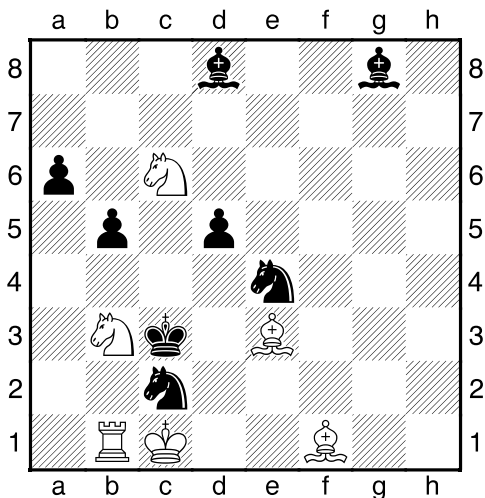
Када је поново дошао ред на Србију, Пожаревац је остао запамћен по још боље организованом, Шестом југословенском фестивалу, 1982. Као специјални гост, такмичења у компоновању је судио бугарски велемајстор шаховске композиције Петко Петков, а име Пожареваца је ушло у Албум ФИДЕ, трогодишњу збирку најбољих светских проблема и студија, јер су радови компоновани у том граду досегли високи међународни ниво.

После распада СФР Југославије, фестивали су настављени у границама СРЈ (практично Србије), 1992. у Зрењанину, а 1993. у Београду. На Првенству Србије у убрзаној композицији, у Београду, у групи двопотега победио је управо Богољуб Трифуновић, Проблемом број 1. Тема је захтевала игру белих и црних фигура на истим пољима. Овде је остварена у решењу и три варке, у врло економичној постави:

Проблем број 1

Богољуб Трифуновић

1. награда Прв. СРЈ, Београд, 1993.

Мат у два потеза

(Решења проблема у наредном броју).

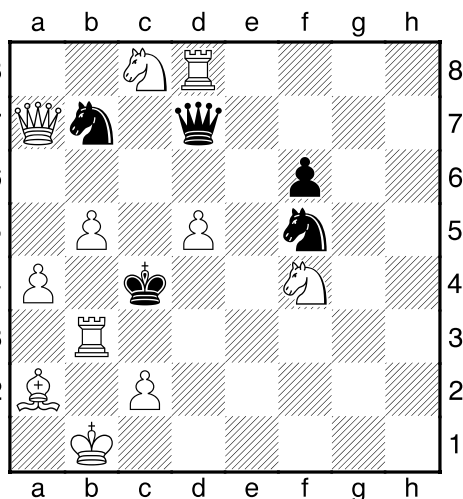
На моју молбу, Милутин Караклајић је 1994. Обновио традицију фестивала у Пожаревцу, не само једном, него у периоду 1994-96. Иако је то сада било на нивоу Србије, домаћини су позвали госте из бивших република и вратили фестивалу некадашњи сјај, а можда га и надмашили. Били су то прави празници проблемског шаха. И тематска такмичења у компоновању су дала врхунске радове. Међу њима је и следећи двопотез, један од многих којима је Милан Велимировић означио свој повратак проблемском шаху.

Тема је захтевала да се у решењу и најмање једној варци дају слободна поља црном краљу, а победнички проблем приказује измену матова на четири црне одбране, укључујући и тематски бег краљем.

Проблем број 2

Милан Велимировић

1. место Прв. СРЈ, Пожаревац, 1994.

Мат у два потеза

Период пожаревачких фестивала 1994-96. био је један од најуспешнијих у историји нашег проблемског шаха. После деценије одсуства, Милан Велимировић је 1994. покренуо проблемски часопис на енглеском језику „Мат Плус“ (наставак проблемског дела часописа „МАТ“, који је уређивао 1974-84) и домаћи „Билтен“. У Чачку је др Љубиша Папић основао часопис „Шаховска композиција“, а у Београду, Слободан Шалетић, часопис „Мезија“.

Прво аматерско првенства СРЈ у композицији 1994. привукло је нову генерацију омладинаца, у којој су били Драган Стојнић из Ваљева (данас интернационални мајстор композиције), Михаило Стојнић из Шапца (сада професор у САД) и Срећко Радовић из Звечана, мајстор ФИДЕ у решавању и вишеструки репрезентативац.

Коначно, 1995. се и репрезентација СР Југославије вратила на светска првенства, после три године одсуства због санкција. Сребрна медаља у Финској (Турку) је била прво одличје СРЈ на светским првенствима по истеку санкција, а Пожаревац је дао велики допринос том периоду обнове и узлета.

ПРВА ЛИГА ЦЕНТРАЛНЕ СРБИЈЕ

Р.Бр.	Екипа	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Бодови	Поени	Пласман
1	Прогрес, Пирот	*														
2	ОШК Параћин, Параћин		*													
3	Јасеница, С. Паланка			*												
4	Слога, Петровац				*											
5	Шабачки ШК, Шабац					*										
6	Пожега, Пожега						*									
7	Младост, Лучани							*								
8	Трепча, Косовска Митровица								*							
9	Раднички Бодовод, Крагујевац									*						
10	Крушик, Ваљево										*					
11	Владимирци, Владимирци											*				
12	Борац, Чачак												*			

Коло 1

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Прогрес	-	Борац
2	ОШК Параћин	-	Владимирци
3	Јасеница	-	Крушик
4	Слога	-	Раднички Вод
5	Шабачки ШК	-	Трепча
6	Пожега	-	Младост

Коло 2

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Борац	-	Младост
2	Трепча	-	Пожега
3	Раднички Вод.	-	Шабачки ШК
4	Крушик	-	Слога
5	Владимирци	-	Јасеница
6	Прогрес	-	ОШК Параћин

Коло 3

	Екипа	Рез.	Екипа
1	ОШК Параћин	-	Борац
2	Јасеница	-	Прогрес
3	Слога	-	Владимирци
4	Шабачки ШК	-	Крушик
5	Пожега	-	Раднички Вод.
6	Младост	-	Трепча

Коло 4

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Борац	-	Трепча
2	Раднички Вод.	-	Младост
3	Крушик	-	Пожега
4	Владимирци	-	Шабачки ШК
5	Прогрес	-	Слога
6	ОШК Параћин	-	Јасеница

Коло 5

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Јасеница	-	Борац
2	Слога	-	ОШК Параћин
3	Шабачки ШК	-	Прогрес
4	Пожега	-	Владимирци
5	Младост	-	Крушик
6	Трепча	-	РадничкиВод.

Коло 6

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Борац	-	РадничкиВод.
2	Крушик	-	Трепча
3	Владимирци	-	Младост
4	Прогрес	-	Пожега
5	ОШК Параћин	-	Шабачки ШК
6	Јасеница	-	Слога

Коло 7

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Слога	-	Борац
2	Шабачки ШК	-	Јасеница
3	Пожега	-	ОШКПараћин
4	Младост	-	Прогрес
5	Трепча	-	Владимирци
6	Раднички Вод.	-	Крушик

Коло 8

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Борац	-	Крушик
2	Владимирци	-	Раднички Вод.
3	Прогрес	-	Трепча
4	ОШК Параћин	-	Младост
5	Јасеница	-	Пожега
6	Слога	-	Шабачки ШК

Коло 9

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Шабачки ШК	-	Борац
2	Пожега	-	Слога
3	Младост	-	Јасеница
4	Трепча	-	ОШК Параћин
5	Раднички Вод.	-	Прогрес
6	Крушик	-	Владимирци

Коло 10

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Борац	-	Владимирци
2	Прогрес	-	Крушик
3	ОШК Параћин	-	РадничкиВод.
4	Јасеница	-	Трепча
5	Слога	-	Младост
6	Шабачки ШК	-	Пожега

Коло 11

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Пожега	-	Борац
2	Младост	-	Шабачки ШК
3	Трепча	-	Слога
4	Раднички Вод.	-	Јасеница
5	Крушик	-	ОШК Параћин
6	Владимирци	-	Прогрес

ДРУГА ЛИГА ЦС - ИСТОК 2018

Р.Бр.	Екипа	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	МРЗ	Поена	Пласман
1	ВГСК, Велико Градиште	*														
2	Мајданпек, Мајданпек		*													
3	Пожаревачки ШК, Пожаревац			*												
4	Рудар, Костолац				*											
5	Каблови, Јагодина					*										
6	Раднички, Фулрија						*									
7	Свитања, Ниш							*								
8	Част и слава, Пирот								*							
9	Радник, Сурдулица									*						
10	НАИС, Ниш										*					
11	Глубочица, Песковац											*				
12	Куршумлија, Куршумлија												*			

Коло 1 2018/09/07 у 16:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	ВГСК	-	Раднички
2	Мајданпек	-	Каблови
3	Пожаревачки ШК	-	Рудар
4	Свитања	-	Куршумлија
5	Част и слава	-	Глубочица
6	Радник	-	Наис

Коло 2 2018/09/08 у 09:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Раднички	-	Рудар
2	Каблови	-	Пожаревачки ШК
3	ВГСК	-	Мајданпек
4	Куршумлија	-	Наис
5	Глубочица	-	Радник
6	Свитања	-	Част и слава

Коло 3 2018/09/08 у 16:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Мајданпек	-	Раднички
2	Пожаревачки ШК	-	ВГСК
3	Рудар	-	Каблови
4	Част и слава	-	Куршумлија
5	Радник	-	Свитања
6	Наис	-	Глубочица

Коло 4 2018/09/09 у 09:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Раднички	-	Каблови
2	ВГСК	-	Рудар
3	Мајданпек	-	Пожаревачки ШК
4	Куршумлија	-	Глубочица
5	Свитања	-	Наис
6	Част и слава	-	Радник

Коло 5 2018/09/09 у 16:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Пожаревачки ШК	-	Раднички
2	Рудар	-	Мајданпек
3	Каблови	-	ВГСК
4	Радник	-	Куршумлија
5	Наис	-	Част и слава
6	Глубочица	-	Свитања

Коло 6 2018/10/04 у 16:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Наис	-	ВГСК
2	Глубочица	-	Мајданпек
3	Куршумлија	-	Пожаревачки ШК
4	Рудар	-	Свитања
5	Каблови	-	Част и слава
6	Раднички	-	Радник

Коло 7 2018/10/05 у 09:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	ВГСК	-	Глубочица
2	Мајданпек	-	Куршумлија
3	Пожаревачки ШК	-	Свитања
4	Рудар	-	Част и слава
5	Каблови	-	Радник
6	Раднички	-	Наис

Коло 8 2018/10/05 у 16:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Куршумлија	-	ВГСК
2	Свитања	-	Мајданпек
3	Част и слава	-	Пожаревачки ШК
4	Радник	-	Рудар
5	Наис	-	Каблови
6	Глубочица	-	Раднички

Коло 9 2018/10/06 у 09:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	ВГСК	-	Свитања
2	Мајданпек	-	Част и слава
3	Пожаревачки ШК	-	Радник
4	Рудар	-	Наис
5	Каблови	-	Глубочица
6	Раднички	-	Куршумлија

Коло 10 2018/10/06 у 16:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Част и слава	-	ВГСК
2	Радник	-	Мајданпек
3	Наис	-	Пожаревачки ШК
4	Глубочица	-	Рудар
5	Куршумлија	-	Каблови
6	Свитања	-	Раднички

Коло 11 2018/10/07 у 09:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	ВГСК	-	Радник
2	Мајданпек	-	Наис
3	Пожаревачки ШК	-	Глубочица
4	Рудар	-	Куршумлија
5	Каблови	-	Свитања
6	Раднички	-	Част и слава

ДРУГА ЛИГА ЦС - ЗАПАД 2018

Р.Бр.	Екипа	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	MP3	Поена	Пласман
1	Слога, Липнички шор	*														
2	Аранђеловачки ШК, Аранђеловац		*													
3	Лозница град, Лозница			*												
4	Бајина башта, Бајина башта				*											
5	Смедеревски ШК, Смедерево					*										
6	Крулањски ШК, Крулањ						*									
7	Ивањица, Ивањица							*								
8	Тутин, Тутин								*							
9	Прико, Пријеполје									*						
10	Крушевац, Крушевац										*					
11	Слобода, Ужице											*				
12	Жула, Александровац												*			

Коло 1 2018/09/07 у 16:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Слога	-	Крупањски ШК
2	Аранђел. ШК	-	Смедеревски ШК
3	Лозница град	-	Бајина башта
4	Ивањица	-	Жупа
5	Тутин	-	Слобода
6	Прико	-	Крушевац

Коло 2 2018/09/08 у 09:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Крупањски ШК	-	Бајина башта
2	Смедеревски ШК	-	Лозница град
3	Слога	-	Аранђел. ШК
4	Жупа	-	Крушевац
5	Слобода	-	Прико
6	Ивањица	-	Тутин

Коло 3 2018/09/08 у 16:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Аранђел. ШК	-	Крупањски ШК
2	Лозница град	-	Слога
3	Бајина башта	-	Смедеревски ШК
4	Тутин	-	Жупа
5	Прико	-	Ивањица
6	Крушевац	-	Слобода

Коло 4 2018/09/09 у 09:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Крупањски ШК	-	Смедеревски ШК
2	Слога	-	Бајина башта
3	Аранђел. ШК	-	Лозница град
4	Жупа	-	Слобода
5	Ивањица	-	Крушевац
6	Тутин	-	Прико

Коло 5 2018/09/09 у 16:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Лозница град	-	Крупањски ШК
2	Бајина башта	-	Аранђел. ШК
3	Смедеревски ШК	-	Слога
4	Прико	-	Жупа
5	Крушевац	-	Тутин
6	Слобода	-	Ивањица

Коло 6 2018/10/04 у 16:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Крушевац	-	Слога
2	Слобода	-	Аранђел. ШК
3	Жупа	-	Лозница град
4	Бајина башта	-	Ивањица
5	Смедеревски ШК	-	Тутин
6	Крупањски ШК	-	Прико

Коло 7 2018/10/05 у 09:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Слога	-	Слобода
2	Аранђел. ШК	-	Жупа
3	Лозница град	-	Ивањица
4	Бајина башта	-	Тутин
5	Смедеревски ШК	-	Прико
6	Крупањски ШК	-	Крушевац

Коло 8 2018/10/05 у 16:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Жупа	-	Слога
2	Ивањица	-	Аранђел. ШК
3	Тутин	-	Лозница град
4	Прико	-	Бајина башта
5	Крушевац	-	Смедеревски ШК
6	Слобода	-	Крупањски ШК

Коло 9 2018/10/06 у 09:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Слога	-	Ивањица
2	Аранђел. ШК	-	Тутин
3	Лозница град	-	Прико
4	Бајина башта	-	Крушевац
5	Смедеревски ШК	-	Слобода
6	Крупањски ШК	-	Жупа

Коло 10 2018/10/06 у 16:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Тутин	-	Слога
2	Прико	-	Аранђел. ШК
3	Крушевац	-	Лозница град
4	Слобода	-	Бајина башта
5	Жупа	-	Смедеревски ШК
6	Ивањица	-	Крупањски ШК

Коло 11 2018/10/07 у 09:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Слога	-	Прико
2	Аранђел. ШК	-	Крушевац
3	Лозница град	-	Слобода
4	Бајина башта	-	Жупа
5	Смедеревски ШК	-	Ивањица
6	Крупањски ШК	-	Тутин

ЛИГА ЦЕНТРАЛНЕ СРБИЈЕ - ИСТОК 2018

Р.Бр.	Екипа	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	МПЗ	Поена	Пласман
1	Озрен, Соко Бања	*														
2	Параћин, Параћин		*													
3	Врело Мпаве, Жагубица			*												
4	Божевачки ШК, Божевац				*											
5	Цар Лазар, Луковица					*										
6	Звјезд, Кучево						*									
7	Бакар, Бор							*								
8	Хемичар, Неготин								*							
9	Зајечар, Зајечар									*						
10	Грљан, Грљан										*					
11	Ђердап, Кладово											*				
12	Књажевац, Књажевац												*			

Коло 1 2018/09/02 у 11:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Озрен	-	Звижд
2	Параћин	-	Цар Лазар
3	Врело Млаве	-	Божевачки ШК
4	Бакар	-	Књажевац
5	Хемичар	-	Ђердап
6	Зајечар	-	Грљан

Коло 2 2018/09/09 у 11:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Звижд	-	Божевачки ШК
2	Цар Лазар	-	Врело Млаве
3	Озрен	-	Параћин
4	Књажевац	-	Грљан
5	Ђердап	-	Зајечар
6	Бакар	-	Хемичар

Коло 3 2018/09/16 у 11:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Параћин	-	Звижд
2	Врело Млаве	-	Озрен
3	Божевачки ШК	-	Цар Лазар
4	Хемичар	-	Књажевац
5	Зајечар	-	Бакар
6	Грљан	-	Ђердап

Коло 4 2018/09/23 у 11:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Звижд	-	Цар Лазар
2	Озрен	-	Божевачки ШК
3	Параћин	-	Врело Млаве
4	Књажевац	-	Ђердап
5	Бакар	-	Грљан
6	Хемичар	-	Зајечар

Коло 5 2018/09/30 у 11:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Врело Млаве	-	Звижд
2	Божевачки ШК	-	Параћин
3	Цар Лазар	-	Озрен
4	Зајечар	-	Књажевац
5	Грљан	-	Хемичар
6	Ђердап	-	Бакар

Коло 6 2018/10/11 у 16:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Грљан	-	Озрен
2	Ђердап	-	Параћин
3	Књажевац	-	Врело Млаве
4	Божевачки ШК	-	Бакар
5	Цар Лазар	-	Хемичар
6	Звижд	-	Зајечар

Коло 7 2018/10/12 у 09:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Озрен	-	Ђердап
2	Параћин	-	Књажевац
3	Врело Млаве	-	Бакар
4	Божевачки ШК	-	Хемичар
5	Цар Лазар	-	Зајечар
6	Звижд	-	Грљан

Коло 8 2018/10/12 у 16:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Књажевац	-	Озрен
2	Бакар	-	Параћин
3	Хемичар	-	Врело Млаве
4	Зајечар	-	Божевачки ШК
5	Грљан	-	Цар Лазар
6	Ђердап	-	Звижд

Коло 9 2018/10/13 у 09:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Озрен	-	Бакар
2	Параћин	-	Хемичар
3	Врело Млаве	-	Зајечар
4	Божевачки ШК	-	Грљан
5	Цар Лазар	-	Ђердап
6	Звижд	-	Књажевац

Коло 10 2018/10/13 у 16:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Хемичар	-	Озрен
2	Зајечар	-	Параћин
3	Грљан	-	Врело Млаве
4	Ђердап	-	Божевачки ШК
5	Књажевац	-	Цар Лазар
6	Бакар	-	Звижд

Коло 11 2018/10/14 у 09:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Озрен	-	Зајечар
2	Параћин	-	Грљан
3	Врело Млаве	-	Ђердап
4	Божевачки ШК	-	Књажевац
5	Цар Лазар	-	Бакар
6	Звижд	-	Хемичар

ЛИГА ЦЕНТРАЛНЕ СРБИЈЕ – ЈУГ 2018

Р.Бр.	Екипа	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	МПЗ	Поена	Пласман
1	Економист, Ниш	*														
2	Зелени врх, Сврљиг		*													
3	Ниш, Ниш			*												
4	Цариброд, Димитровград				*											
5	Нишка Бања, Нишка Бања					*										
6	Топличанин, Прокупље						*									
7	Власотинце, Власотинце							*								
8	Лав, Алексинач								*							
9	Јастребац, Блаце									*						
10	Југ, Бујановац										*					
11	Доња Јајина, Доња Јајина											*				
12	Горња Јабланица, Медвеђа												*			

Коло 1 2018/09/02 у 11:00

Но.	Екипа	Рез.	Екипа
1	Економист	-	Топличанин
2	Зелени Врх	-	Нишка Бања
3	Ниш	-	Цариброд
4	Власотинце	-	Горња Јабланица
5	Лав	-	Доња Јајина
6	Јастребац	-	Југ

Коло 2 2018/09/09 у 11:00

Но.	Екипа	Рез.	Екипа
1	Топличанин	-	Цариброд
2	Нишка Бања	-	Ниш
3	Економист	-	Зелени Врх
4	Горња Јабланица	-	Југ
5	Доња Јајина	-	Јастребац
6	Власотинце	-	Лав

Коло 3 2018/09/16 у 11:00

Но.	Екипа	Рез.	Екипа
1	Зелени Врх	-	Топличанин
2	Ниш	-	Економист
3	Цариброд	-	Нишка Бања
4	Лав	-	Горња Јабланица
5	Јастребац	-	Власотинце
6	Југ	-	Доња Јајина

Коло 4 2018/09/23 у 11:00

Но.	Екипа	Рез.	Екипа
1	Топличанин	-	Нишка Бања
2	Економист	-	Цариброд
3	Зелени Врх	-	Ниш
4	Горња Јабланица	-	Доња Јајина
5	Власотинце	-	Југ
6	Лав	-	Јастребац

Коло 5 2018/09/30 у 11:00

Но.	Екипа	Рез.	Екипа
1	Ниш	-	Топличанин
2	Цариброд	-	Зелени Врх
3	Нишка Бања	-	Економист
4	Јастребац	-	Горња Јабланица
5	Југ	-	Лав
6	Доња Јајина	-	Власотинце

Коло 6 2018/10/11 у 16:00

Но.	Екипа	Рез.	Екипа
1	Југ	-	Економист
2	Доња Јајина	-	Зелени Врх
3	Горња Јабланица	-	Ниш
4	Цариброд	-	Власотинце
5	Нишка Бања	-	Лав
6	Топличанин	-	Јастребац

Коло 7 2018/10/12 у 09:00

Но.	Екипа	Рез.	Екипа
1	Економист	-	Доња Јајина
2	Зелени Врх	-	Горња Јабланица
3	Ниш	-	Власотинце
4	Цариброд	-	Лав
5	Нишка Бања	-	Јастребац
6	Топличанин	-	Југ

Коло 8 2018/10/12 у 16:00

Но.	Екипа	Рез.	Екипа
1	Горња Јабланица	-	Економист
2	Власотинце	-	Зелени Врх
3	Лав	-	Ниш
4	Јастребац	-	Цариброд
5	Југ	-	Нишка Бања
6	Доња Јајина	-	Топличанин

Коло 9 2018/10/13 у 09:00

Но.	Екипа	Рез.	Екипа
1	Економист	-	Власотинце
2	Зелени Врх	-	Лав
3	Ниш	-	Јастребац
4	Цариброд	-	Југ
5	Нишка Бања	-	Доња Јајина
6	Топличанин	-	Горња Јабланица

Коло 10 2018/10/13 у 16:00

Но.	Екипа	Рез.	Екипа
1	Лав	-	Економист
2	Јастребац	-	Зелени Врх
3	Југ	-	Ниш
4	Доња Јајина	-	Цариброд
5	Горња Јабланица	-	Нишка Бања
6	Власотинце	-	Топличанин

Коло 11 2018/10/14 у 09:00

Но.	Екипа	Рез.	Екипа
1	Економист	-	Јастребац
2	Зелени Врх	-	Југ
3	Ниш	-	Доња Јајина
4	Цариброд	-	Горња Јабланица
5	Нишка Бања	-	Власотинце
6	Топличанин	-	Лав

ЛИГА ЦЕНТРАЛНЕ СРБИЈЕ – СЕВЕР 2018

Р.бр.	Екипа	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	МПЗ	Поена	Пласман
1	Лешница, Лешница	*														
2	Мачва, Богатић		*													
3	Клупци 75, Позница			*												
4	Дрина, Љубовија				*											
5	Гранит, Радаљ					*										
6	Дубље, Дубље						*									
7	Аранђеловачки ШК 2							*								
8	Шабачки ШК 2								*							
9	Лојанице, Лојанице									*						
10	Морава, Велика Плана										*					
11	Ердец, Крагујевац											*				
12	Свети Илија, Липолист												*			

Коло 1 2018/09/02 у 11:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Лешница	-	Дубље
2	Мачва	-	Гранит
3	Клупци 75	-	Дрина
4	АШК 2	-	Свети Илија
5	Шабачки ШК 2	-	Ердец
6	Лојанице	-	Морава

Коло 2 2018/09/09 у 11:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Дубље	-	Дрина
2	Гранит	-	Клупци 75
3	Лешница	-	Мачва
4	Свети Илија	-	Морава
5	Ердец	-	Лојанице
6	АШК 2	-	Шабачки ШК 2

Коло 3 2018/09/16 у 11:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Мачва	-	Дубље
2	Клупци 75	-	Лешница
3	Дрина	-	Гранит
4	Шабачки ШК 2	-	Свети Илија
5	Лојанице	-	АШК 2
6	Морава	-	Ердец

Коло 4 2018/09/23 у 11:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Дубље	-	Гранит
2	Лешница	-	Дрина
3	Мачва	-	Клупци 75
4	Свети Илија	-	Ердец
5	АШК 2	-	Морава
6	Шабачки ШК 2	-	Лојанице

Коло 5 2018/09/30 у 11:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Клупци 75	-	Дубље
2	Дрина	-	Мачва
3	Гранит	-	Лешница
4	Лојанице	-	Свети Илија
5	Морава	-	Шабачки ШК 2
6	Ердец	-	АШК 2

Коло 6 2018/10/11 у 16:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Морава	-	Лешница
2	Ердец	-	Мачва
3	Свети Илија	-	Клупци 75
4	Дрина	-	АШК 2
5	Гранит	-	Шабачки ШК 2
6	Дубље	-	Лојанице

Коло 7 2018/10/12 у 09:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Лешница	-	Ердец
2	Мачва	-	Свети Илија
3	Клупци 75	-	АШК 2
4	Дрина	-	Шабачки ШК 2
5	Гранит	-	Лојанице
6	Дубље	-	Морава

Коло 8 2018/10/12 у 16:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Свети Илија	-	Лешница
2	АШК 2	-	Мачва
3	Шабачки ШК 2	-	Клупци 75
4	Лојанице	-	Дрина
5	Морава	-	Гранит
6	Ердец	-	Дубље

Коло 9 2018/10/13 у 09:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Лешница	-	АШК 2
2	Мачва	-	Шабачки ШК 2
3	Клупци 75	-	Лојанице
4	Дрина	-	Морава
5	Гранит	-	Ердец
6	Дубље	-	Свети Илија

Коло 10 2018/10/13 у 16:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Шабачки ШК 2	-	Лешница
2	Лојанице	-	Мачва
3	Морава	-	Клупци 75
4	Ердец	-	Дрина
5	Свети Илија	-	Гранит
6	АШК 2	-	Дубље

Коло 11 2018/10/14 у 09:00

	Екипа	Рез.	Екипа
1	Лешница	-	Лојанице
2	Мачва	-	Морава
3	Клупци 75	-	Ердец
4	Дрина	-	Свети Илија
5	Гранит	-	АШК 2
6	Дубље	-	Шабачки ШК 2

ЛИГА ЦЕНТРАЛНЕ СРБИЈЕ - ЗАПАД 2018

Р.Бр.	Екипа	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	МПЗ	Поена	Пласман
1	Ражањ, Ражањ	*														
2	Трелча, Горња Митровица		*													
3	Гоч, Врњачка Бања			*												
4	Прва петолетка, Трстеник				*											
5	Расина, Плес					*										
6	Јухор, Обрез						*									
7	Чигота, Чајетина							*								
8	Младост, Сјеница								*							
9	ФАП, Прибој									*						
10	Ужице, Ужице										*					
11	Златар, Нова Варош											*				
12	Слануша, Ужице												*			

Коло 1 2018/09/02 у 11:00

	Тeам	Рез.	Тeам
1	Ражањ	-	Јухор
2	Трепча	-	Расина
3	Гоч	-	Прва петолетка
4	Чигота	-	Слануша
5	Младост	-	Златар
6	ФАП	-	Ужице

Коло 2 2018/09/09 у 11:00

	Тeам	Рез.	Тeам
1	Јухор	-	Прва петолетка
2	Расина	-	Гоч
3	Ражањ	-	Трепча
4	Слануша	-	Ужице
5	Златар	-	ФАП
6	Чигота	-	Младост

Коло 3 2018/09/16 у 11:00

	Тeам	Рез.	Тeам
1	Трепча	-	Јухор
2	Гоч	-	Ражањ
3	Прва петолетка	-	Расина
4	Младост	-	Слануша
5	ФАП	-	Чигота
6	Ужице	-	Златар

Коло 4 2018/09/23 у 11:00

	Тeам	Рез.	Тeам
1	Јухор	-	Расина
2	Ражањ	-	Прва петолетка
3	Трепча	-	Гоч
4	Слануша	-	Златар
5	Чигота	-	Ужице
6	Младост	-	ФАП

Коло 5 2018/09/30 у 11:00

	Тeам	Рез.	Тeам
1	Гоч	-	Јухор
2	Прва петолетка	-	Трепча
3	Расина	-	Ражањ
4	ФАП	-	Слануша
5	Ужице	-	Младост
6	Златар	-	Чигота

Коло 6 2018/10/11 у 16:00

	Тeам	Рез.	Тeам
1	Ужице	-	Ражањ
2	Златар	-	Трепча
3	Слануша	-	Гоч
4	Прва петолетка	-	Чигота
5	Расина	-	Младост
6	Јухор	-	ФАП

Коло 7 2018/10/12 у 09:00

	Тeам	Рез.	Тeам
1	Ражањ	-	Златар
2	Трепча	-	Слануша
3	Гоч	-	Чигота
4	Прва петолетка	-	Младост
5	Расина	-	ФАП
6	Јухор	-	Ужице

Коло 8 2018/10/12 у 16:00

	Тeам	Рез.	Тeам
1	Слануша	-	Ражањ
2	Чигота	-	Трепча
3	Младост	-	Гоч
4	ФАП	-	Прва петолетка
5	Ужице	-	Расина
6	Златар	-	Јухор

Коло 9 2018/10/13 у 09:00

	Тeам	Рез.	Тeам
1	Ражањ	-	Чигота
2	Трепча	-	Младост
3	Гоч	-	ФАП
4	Прва петолетка	-	Ужице
5	Расина	-	Златар
6	Јухор	-	Слануша

Коло 10 2018/10/13 у 16:00

	Тeам	Рез.	Тeам
1	Младост	-	Ражањ
2	ФАП	-	Трепча
3	Ужице	-	Гоч
4	Златар	-	Прва петолетка
5	Слануша	-	Расина
6	Чигота	-	Јухор

Коло 11 2018/10/14 у 09:00

	Тeам	Рез.	Тeам
1	Ражањ	-	ФАП
2	Трепча	-	Ужице
3	Гоч	-	Златар
4	Прва петолетка	-	Слануша
5	Расина	-	Чигота
6	Јухор	-	Младост